

Силабус курсу:

ІСТОРІЯ ДОКОЛУМБОВИХ ЦІВІЛІЗАЦІЙ

Ступінь вищої освіти: Бакалавр

Спеціальність: 032 «Історія та археологія»

Рік підготовки: 2

Семестр викладання: осінній

Кількість кредитів

ЕКТС: 5

Мова(-и) викладання: Українська, англійська

Вид семестрового контролю залік

Автор курсу та лектор:

PhD in History, Docent O.M.Sapyscka

вченій ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

History and Archeology Department, Associate Professor

посада

sapicka@snu.edu.ua

+38-066-4838802

електронна адреса

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вченій ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вченій ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Дисципліна є передумовою подальшого вивчення обов`язкової дисципліни «Історія Латинської Америки»

Мета:

Сформувати у студентів

- розуміння історії народів американського континенту до їх зустрічі з європейцями в XVI ст.;
- цілісне уявлення про загальне і особливі в історичному розвитку регіону.
- Ознайомити студентів з хронологією та особливостями заселення Північноамериканського та Південноамериканського континентів; з основними етапами історії регіону; категоріями і поняттями, що дозволяють визначити особливості його розвитку.
- Навчити логічно мислити, пов'язувати територіальні географічні особливості із історичним розвитком локальних та регіональних культур та цивілізацій доколумбового періоду.
- Розкрити вклад доколумбових цивілізацій у загальний розвиток світової цивілізації.

Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- шляхи заселення Північної та Південної Америки;
- особливості основних археологічних культур регіону;
- хронологію існування культур північноамериканського, центральноамериканського та південноамериканського ареалів;
- подієву історію основних доколумбових культур та цивілізацій на їх різних етапах, роль матеріальних і ідеологічних чинників, окремих народів і особистостей в цьому процесі.
- основні положення, принципи та тенденції розвитку суспільств аборигенів Америки;
- особливості соціально-економічної організації і культури населення цих регіонів;
- демографічну ситуацію на американських континентах напередодні європейського проникнення.

вміти :

- вільно володіти фактологічним матеріалом навчального курсу;

- надавати вичерпну та об'єктивну характеристику археологічним культурам трьох регіональних ареалів Америки;
- вказувати на географічних мапах ареали розселення народів доколумбових цивілізацій;
- визначати та обґрунтовувати просторові рамки історичних процесів і явищ на локальному та глобальному рівнях в рамках курсу;
- аналізувати факти і події першого європейського колоніального проникнення в країни Америки, визначати роль економічних, політичних і культурно-ідеологічних чинників в цьому процесі;
- узагальнювати розрізнений фактологічний матеріал в рамках курсу.

Передумови до початку вивчення:

Основні: Археологія та методика польової археології; Історична географія; Історія первісного суспільства.

Допоміжні/паралельні: Спеціальні історичні дисципліни; Історія міжнародних відносин; Історія дипломатії; Історія середніх віків.

Мета курсу (набуті компетентності)

Набуті знання та компетентності можна використовувати для формування системного та комплексного сприйняття історичного процесу в глобальному, регіональному та локальному масштабах; для розуміння ключових аспектів становлення та розвитку народів доколумбових цивілізацій та вплив європейців на докорінну соціальну, культурну та економічну трансформацію регіону.

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації.
2. Здатність взаємодіяти з представниками інших професійних груп гуманітарної сфери.
3. Здатність до творчого мислення, яке полягає у схильності до нестандартного вирішення задач, самостійності міркувань та умовиводів.
4. Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію.
5. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу тексту.
6. Здатність до самостійного історіографічного аналізу.

- Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно-комунікативні технології та інформаційні бази даних.
- Здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації.
- Здатність в межах обраної спеціалізації здійснювати інноваційні дослідження, які спрямовані на вирішення фундаментальних наукових проблем, вміння готовати результати наукових досліджень до оприлюднення у фаховому середовищі.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Вступна	2/0/2	Хронологія, географічні рамки, термінологія та методологічний інструментарій курсу. Шляхи заселення Північної та Південної Америки у світлі новітніх досліджень.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
2.	Найдавніші археологічні культури Північної, Центральної та Південної Америки.	2/0/2	Найдавніші археологічні культури Північної, Центральної та Південної Америки. Загальна та локальна географічно-природнича характеристика ареалів розселення народів доколумбових цивілізацій.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
3.	Доколумбові культури північноамериканського ареалу.	2/0/2	Доколумбові культури північноамериканського ареалу: хоупвелл, могольон, анасазі, хохокам тощо.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.
4.	Доколумбові культури мезоамериканського ареалу.	2/0/2	Доколумбові культури мезоамериканського ареалу: ольмеки, ацтеки, майя, тольтеки, чічімеки, міштеки, сапотеки тощо.	Участь в обговоренні. Тести. Індивідуальні практичні завдання.
5.	Доколумбові культури південноамериканського ареалу. Ч.1.	2/0/2	Доколумбові культури південноамериканського ареалу: інки, куско, моче, уари, паракас тощо.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання.
6.	Доколумбові культури південноамериканського ареалу.Ч.2.	2/0/2	Доколумбові культури південноамериканського ареалу: цивілізації Тіуанако та Чибча, культура Наска.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
7.	Культура народів Америк у доколумбовий період.	2/0/2	Аналіз загальних та відмінних рис у локальному та глобальному аспектах. Культурний внесок народів американських континентів доколумбового періоду у розвиток людської цивілізації.	Участь в обговоренні. Індивідуальні практичні завдання.

Рекомендована література

Основна:

1. Bourgeon L., Burke A., Higham Th. Earliest Human Presence in North America Dated to the Last Glacial Maximum: New Radiocarbon Dates from Bluefish Caves, Canada, PLOS, January 6, 2017.
2. Berdan F. Aztec Archaeology and Ethnohistory. -Cambridge University Press, 2014.
3. Boone E. Stories in Red and Black: Pictorial Histories of the Aztec and Mixtec. -Austin, 2000.
4. Hassig R. Time, History, and Belief in Aztec and Colonial Mexico. - Austin, 2001.
5. Miller M. The Gods and Symbols of Ancient Mexico and the Maya: An Illustrated Dictionary of Mesoamerican Religion / Mary Miller, Karl Taube. - London: Thames & Hudson, 1993.
6. Nichols D. L. Introduction: Aztec Studies: Trends and Themes // The Oxford Handbook of the Aztecs / Deborah L. Nichols, Enrique Rodríguez-Alegría. - Oxford University Press, 2017.
7. Offner J. A. Law and Politics in Aztec Texcoco. - Cambridge: Cambridge University Press, 1983.
8. Taube K. A. Aztec and Maya Myths. - 4th University of Texas. - Austin: University of Texas Press, 1993.
9. Townsend R. F. The Aztecs. - London: Thames & Hudson, 2009.
10. Silverman H., Proulx D. A. The Nasca. - Blackwell Publishers. Malden. 2002.
11. The Cambridge History of the Native Peoples of the Americas, Vol. 2: Mesoamerica, Part 2 CUP, 2000.
12. Diehl R. A. The Olmecs: America's First Civilization - London: Thames and Hudson, 2004. - C. 9-25.
13. Fagan B. M. Ancient North America. - Thames and Hudson, London, 2005.
14. Гуляев В. И. Америка и Старый Свет в доколумбову епоху / Отв. ред. д-р ист. наук А. Л. Монгайт. Академия наук СССР.-М.: Наука, 1968. - 184 с.

15. Куприенко С.А. Источники XVI-XVII веков по истории инков: хроники, документы, письма / Под ред. С.А. Куприенко. - К.: Видавець Купрієнко С.А., 2013. - 418 с.
16. Талах В.Н., Куприенко С.А. Америка первоначальная. Источники по истории майя, науа (астеков) и инков / Ред. В. Н. Талах, С. А. Куприенко. - К.: Видавець Купрієнко С.А., 2013. - 370 с.
17. Бернардино де Саагун, С. А. Куприенко. Общая история о делах Новой Испании. Книги X-XI: Познания астеков в медицине и ботанике / Ред. и пер. С. А. Куприенко. - К.: Видавець Купрієнко С.А., 2013. - 218 с.
18. Анонимные авторы. Кодекс Мальябекки / Ред. и пер. В.Н. Талаха, С.А. Куприенко. - К.: Видавець Купрієнко С.А., 2013. - 202 с.
19. Анонимный автор. Кодекс Мендоса / Ред. и пер. С. А. Куприенко, В. Н. Талах. - К.: Видавець Купрієнко С.А., 2013. - 308 с.
20. Пресвітер Хуан; Антоніо Перес; фрай Педро де лос Риос (глосси). Мексиканская рукопись 385 «Кодекс Теллеріано-Ременсис» (с дополнениями из Кодекса Риос) / Ред. и пер. С. А. Куприенко, В. Н. Талах. - К.: Видавець Купрієнко С.А., 2013. - 317 с.
21. Сказания о Солнцах. Мифы и исторические легенды науа / Ред. и пер. С. А. Куприенко, В. Н. Талах. - К.: Видавець Купрієнко С.А., 2014. - 377 с.

Допоміжна:

1. Schurr T. The Story in the Genes // Scientific American. - 2000. - Vol. 2, № 1.
2. Raff J. A., Bolnick D. A. Palaeogenomics: Genetic roots of the first Americans // Nature. 2014. V. 506.
3. Gordon C. H. Before Columbus; links between the Old World and ancient America. Crown, 1971, p. 138.
4. Coop G., Pickrell J. K., Novembre J., Kudaravalli S., Li Jun. The Role of Geography in Human Adaptation // PLOS Genetics. - 2009-05-06. - Vol. 5, iss. 6.
5. Гуляев В. И. Доколумбовы плавания в Америку, 2010. - 216 с.
6. Gordon R. Willey and Philip Phillips. Method and Theory in American Archaeology, - University of Chicago Press, 1957.

Інформаційні ресурси:

1. <https://kuprienko.info/knyhy-kupriienko-s-a/>
2. <http://www.mesoweb.org/>
3. <http://www.famsi.org/research/pohl/index.html>
4. Наукова бібліотека СНУ ім. В. Даля: <http://filelibsnu.at.ua>
5. Електронна бібліотека: <http://www.info-library.com.ua/>
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. eCampus, система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля: <http://moodle2.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Історія доколумбових цивілізацій» для здобувачів вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» / Укладач: О.М. Сапицька. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Історія доколумбових цивілізацій» для здобувачів вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» / Укладач: О.М. Сапицька. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Участь у розв'язанні конкретних проблемних ситуацій	30
Індивідуальні завдання	30
Залік	10
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90 – 100	A	відмінно	зараховано	
82-89	B	добре		
74-81	C			
64-73	D	задовільно		
60-63	E			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування та без аналітична компіляція є забороненими.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшенні за письмовим дозволом декана.

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.